

**T.C.**  
**UYU MAZLIK MAHKEMES**

**ESAS NO** : 2021/249  
**KARAR NO** : 2021/272  
**KARAR TR** : 03/05/2021

**ÖZET:** Karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın u radı 1 hasar bedelini ödeyen sigorta irketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtı ı davanın, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi gözetildi inde, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

**K A R A R**

**Davacı** : Zurich Sigorta A. .  
**Vekili** : Av. S. Y.H.  
**Davalı** : Kepez Belediye Ba kanlı ı

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1. Davacı vekili, müvekkili sigorta irketi tarafından teminat altına alınan 34 ... 739 plakalı aracın 25/11/2018 tarihinde, Çanakkale Belediyesi mücavir alanı sınırları içerisinde Çınarlı Köyü Dardanos Mevkiinde Kepez sınırına 400 m. kala etrafında hiçbir uyarı levhası bulunmayan çukura dü mesi neticesinde hasara u radı ını, kazanın olu umunda sürücünün herhangi bir kusurunun bulunmadı ını, yol sorununa ait i aretleme eksikli inden dolayı kazanın meydana geldi inin tespit edildi ini, sigortalıya u ramı oldu u zarar nedeniyle 24/12/2018 tarihinde 1.766,04 TL, 27/12/2018 tarihinde 797.25 TL olmak üzere toplam 2.563,29 TL ödeme yapıldı ını, müvekkilinin ödeme nedeniyle sigortalının haklarına halef oldu unu ifade ederek; sigortalının u ramı oldu u hasar nedeniyle ödenen toplam 2.563 TL sigorta tazminatının, ödeme tarihlerinden ba layacak yasal faizi ile birlikte davalı idareden tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

**II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC**

**A. Adli Yargıda**

2. **Çanakkale 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 18/09/2020 tarihli ve E.2020/260, K.2020/411 sayılı dosyasında**, dava dilekçesinin görev yönünden usulden reddine, davaya bakmaya Çanakkale dare Mahkemesinin görevli oldu una karar verilmi ve bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısımları öyledir:

*"Mahkememizce dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda, davalı Kepez Belediyesi hakkında, davalı idarenin yol çalı ması sırasında yeterli güvenlik önlemlerini almaması, karayolu üzerindeki trafik akı na, araç ve yayalara zarar vermesini önleyecek ekilde i aretleme yapmaması nedeni ile hizmet kusuruna dayanılarak rücuen tazminat davası açıldı ı anla ılmı tır. Bilindi i üzere görevin hiç veya gere i gibi yerine getirilmemesi*

*hizmet kusuru niteliindedir. dare'nin hizmet kusurundan do an zararlardan dolayı, dari Yargılama Usulü Yasası'nın 2/1-b maddesi gere ince dare'ye kar ı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir. Görev sorunu, açıkça veya hiç ileri sürülmesi de kendili inden (re 'sen) dikkate alınır. Kamu kurumlarının kural olarak i lem ve eylemleri kamusal nitelik ta ır. Davalı idarenin sorumluluk alanında bulunan karayolu üzerindeki yapım, bakım ve onarımı sırasında alınması gerekli tedbirlerin alınmaması di er bir ifadeyle yeterli trafik ve güvenlik i aretleme yapılmaması nedeniyle do an zararın tazmini nedeniyle uyu mazlık konusu olayda kamu hizmetinin usulüne ve hukuka uygun olarak yürütüp yürütülmedi ini, hizmet kusuru veya idarenin sorumlulu unu gerektiren bir husus olup olmadı ının tespitinde esas alınan idare hukuku kurallarına ve YUK 2/1-b maddesinde sayılan tam yargı davasında görülüp ve çözümünde idari yargı yerleri görevlidir. (Yargıtay 17.HD 11562-10112 Sayılı 26/06/2014 tarihli onama kararı) (11/02/1959 tarih 17/15 sayılı BK). Nitekim Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin güncel emsal kararlarının da bu yönde oldu u anla ılmakla ( bkz. Yargıtay 17 HD. 24.06.2020 tarih, 2019/2538 Esas ve 2020/3937 Karar sayılı ilamı) davanın adli yargıda görülmesi olanaklı olmadı ından, yargı yolu yönünden dava artı eksikli i nedeniyle BB yönünden davanın usulden reddine dair karar verilmesi gerekmi tir."*

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

## **B. dari Yargıda**

4. **Çanakkale dare Mahkemesinin 17/03/2021 tarihli ve E.2021/406 sayılı dosyasında**, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 13. ve 110. maddesi hükmüne yer verildikten sonra; davanın adli yargının görev alanına girdi i sonucuna varıldı ı gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Çanakkale 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

*"Bu durumda, bakılmakta olan davanın, davacı ırkete kasko sigortası ile sigortalı 34 AID 739 plakalı aracın 25/11/2018 tarihinde Kepez sınırına 400 metre kala çukura dü mesi ekinde gerçekleşen kaza sonucu sigortalıya ödenen hasar bedelinin davalı belediyeden rücuen tazmini isteminden kaynaklandı ı ve bu nedenle de i bu uyu mazlı ın 2918 sayılı Kanun'dan do an bir sorumluluk davası niteli inde oldu u anla ılmakla, uyu mazlı ın görüm ve çözümünde anılan Kanun'un yukarıda aktarılan 110. maddesi uyarınca adli yargının görevli oldu u sonucuna varılmı tir."*

## **III. LG L HUKUK**

### **A. Mevzuat**

5. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu kanunun karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

6. 2918 sayılı Kanun'un 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu oldu u yolları trafik düzeni ve güvenli ini sa layacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kav aklara ve yerlere trafik ı klı i aretleri, i aret levhaları koymak ve yer i aretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında oldu u ifade edilmi tir.

7. 2918 sayılı Kanun'un “Karayolu trafik güvenli i” ba lıklı 13.maddesinde de, karayolunun yapımı, bakımı, i letilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kurulu ların, karayolu yapısını, trafik güvenli ini sa layacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları belirtilmi tir.

8. 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesi öyledir:

*“ leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dahil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.*

*Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilce i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir”*

9. 2918 sayılı Kanun'un Geçici 21. maddesi öyledir:

*“Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz”*

## **B. Yargı Kararları**

10. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı (R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147) kararının ilgili kısmı öyledir:

*“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı n çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı n çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u*

*anlaılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..."*

#### **IV. NCELEME VE GEREKÇE**

##### **A. İlk nceleme**

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ilikin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anlaşıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

##### **B. Esasın ncelenmesi**

12. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile Raportör-Hakim Mevlüt DÖNERTA 'ın sözlü açıklamaları ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, davacı irketin sigortalamı oldu u aracın kaza yapmasında davalı idarenin kusuru bulundu undan bahisle, sigortalıya ödenen hasar bedelinin, faiziyle birlikte, davalı idareden rücuen tazmini istemiyle açılmış tır.

14. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, *10.paragrafta* belirtilen gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir.

15. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında "*Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.*" denilmektedir. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

16. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Çanakkale dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Çanakkale 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 18/09/2020 tarihli ve E.2020/260, K.2020/411 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

## V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Çanakkale dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Çanakkale 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 18/09/2020 tarihli ve E.2020/260, K.2020/411 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan  
Celal Mümtaz  
AKINCI

Üye  
ükürü  
BOZER

Üye  
Mehmet  
AKSU

Üye  
Biol  
SONER

Üye  
Aydemir  
TUNÇ

Üye  
Nurdane  
TOPUZ

Üye  
Ahmet  
ARSLAN

## K A R A R

darenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlamak üzere yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletmenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karışık uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum. 03/05/2021

ÜYE

Ahmet ARSLAN